ANUNŢURI

Câţiva dintre fraţii noştri, pelerini la Vatoped

• Duminica trecută au intrat într-o nouă viaţă, prin taina cununiei, **Alexandra** (Ieduţa, cum o ştim o parte dintre noi) şi **Ştefan**, unul dintre copiii ciobanului Nicolae din obştea noastră. Dumnezeu să le dea răbdare şi cununi cereşti!

• Încă o **târnosire**, ca urmare a bunei lucrări a preoţilor noştri în parohiile lor: duminica trecută, PS Nestor al Hunedoarei a târnosit biserica din **Homorod**, unde se osteneşte ca preot de mai mulţi ani pr. Ioan, alături de preoteasa Vasilica. Pentru aceasta a primit distincţia de iconom.

• Un alt preot vrednic, pr. Daniel de la **Hunedoara Timişană**, a finalizat înlocuirea acoperişului la biserica din parohie şi alte renovări, pentru care, duminica trecută IPS Timotei a fost prezent pentru **a sfinţi locaşul**. Din soborul preoţilor slujitori la Sf. Liturghie a făcut parte şi pr. Lucian.

• Asociaţia Ierom. Arsenie Boca a organizat o **conferinţă** miercurea trecută, avându-l ca invitat pe scriitorul Constantin Ciomâzgă, care a vorbit despre sănătate într-un veac al bolilor.

ŞTIRI

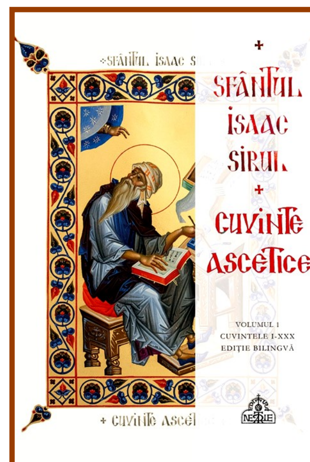
• Luni, 7 noiembrie, de la ora 18, la Palatul cultural va avea loc un **concert de piese din repertoriul religios, patriotic şi folcloric românesc,** susţinut de corurile studenţilor şi seminariştilor teologi şi de cel al Catedralei Vechi. Intrarea liberă. (*sursa: uav.ro)*

• Membrii grupului rugăciune „Rugul Aprins” al Nepsis Franţa (Asociaţia de tineri a Mitropoliei române a Europei Occidentale) s-au întâlnit pentru prima dată faţă către faţă în perioada 29 octombrie – 1 noiembrie, la Mănăstirea Godoncourt, discutând pe tema **„Vieţuirea isihastă în lumea de astăzi”,** alături de monahi şi intelectuali din diaspora. Acest grup a fost înfiinţat în pandemie pentru sprijin spiritual reciproc. (*sursa: basilica.ro)*

• În contextul **crizei energetice globale**, Mitropolia de Salonic, Grecia, a decis renunţarea la slujbele de seară şi la privegheri, întrucât facturile sunt prea ridicate. Din păcate, bisericile şi instituţiile de învăţământ din alte ţări europene au în faţă aceeaşi problemă. (*sursa: orthodoxchristian.com*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

SFÂNTUL ISAAC SIRUL
Cuvinte ascetice vol. 1

Cartea, tradusă de păr. Agapie Corbu şi lansată joia trecută la Arad, este un eveniment editorial din toate punctele de vedere. Condiţiile grafice sunt de excepţie, susţinând deplin o carte de care nu te mai desparţi. Textul grec, care l-a făcut cunoscut pe Isaac în lumea întreagă, este cel editat de Mănăstirea Iviron din Muntele Athos, în formă critică, dar nu limitat la manuscrisele greceşti, ci confruntat şi cu originalul siriac. Traducerea românească este o versiune nouă, confruntată, de câte ori a fost nevoie, cu originalul siriac şi însoţită de note ample şi numeroase care lămuresc pasajele obscure, explicând adeseori termenul original şi contextul său.

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor

Numărul 39 (CVII) 6 noiembrie 2022

MaxiMina
Foaie ortodoxă pentru suflet

VORBIND CU CEI ADORMIŢI

Preot Josiah Trenham

Două lucruri s-au petrecut în America în ultimul timp pe care aş dori să le aduc în atenţia dvs. Primul este un articol apărut într-una din cele mai bine cotate reviste ştiinţifice, despre tehnologia care ne permite să vorbim cu cei dragi ai noştri adormiţi. Este vorba despre o aplicaţie de telefon, prin care poţi vorbi cu cei plecaţi în veşnicie, după ce în prealabil ai trimis firmei vocile lor înregistrate şi informaţii din copilărie, adolescenţă, familie, locuri de muncă, prieteni, etc. Pe baza acestora, un robot, căruia i s-a programat vocea procesată a celui cu care vrei să intri în legătură, răspunde la întrebările pe care i le pui. Autorul articolului spune că a încercat această aplicaţi şi că a fost ca în altă lume timp de câteva ore, crezând că cei dragi sunt acolo cu el, iar la final se întreabă ce e rău în această tehnologie care te ajută să treci peste greul morţii şi să te simţi bine.

Al doilea fapt este „invenţia” unui om de „ştiinţă” care, după moartea soţiei sale, a realizat un manechin la fel cu ea, de fapt un fel de robot, în care a încărcat înregistrările vocii nevestei, pe care le asculta zilnic, inducându-şi ideea că ea e încă vie şi susţinând că astfel, la un moment dat manechinul va deveni conştient şi va dobândi chiar o personalitate proprie.

Ştiinţa secularistă de azi a ajuns să plăsmuiască persoane virtuale! De ce oare? **Pentru că toţi aceşti**

Sf. Maxim cel nebun pentru Hristos

(†11 noiembrie 1434)

A trăit în vremurile grele pentru poporul rus, cu incursiuni tătare, secete, epidemii. Sfântul le spunea celor încercaţi: *„**Te vor bate pentru credinţă, smereşte-te şi fă o închinăciune Domnului; nu plânge când eşti bătut, plânge dacă nu eşti; pentru răbdare Dumnezeu vă va dărui mântuire! Să avem răbdare şi vom deveni oamenii lui Dumnezeu; încetul cu încetul, se aprinde şi lemnul umed; pentru răbdare Dumnezeu vă va da mântuire.”*** Vara şi iarna, Sf. Maxim mergea aproape gol, suportând atât căldura, cât şi frigul cu rugăciunea. *„Deşi iarna este aspră, Raiul este dulce”*, spunea Sf. Maxim, învăţându-i pe toţi să fie răbdători şi să îndure greutăţile vieţii. La peste 250 de ani de la adormirea sa, au fost descoperite moaştele întregi şi de atunci se fac minuni neîncetate.

oameni care au știința drept dumnezeu se tem cumplit de moarte și, pentru că nu au un răspuns la întrebările firești pe care acest eveniment sigur din viața fiecăruia le ridică, creează surogate prin care cred – săracii! – că vor învinge moartea. De fapt acești oameni sunt pur și simplu înfricoșați de moarte, de gândul că nu vor mai putea comunica cu cei dragi ai lor.

Însă noi, cei care credem în Hristos, știm că moartea este ceva real și cumplit. A te purta ca și cum moartea nu există, a găsi false mângâieri în fața acestui eveniment, a spune că totul este ca înainte, este o gândire copilărească. Este firesc să-ți dorești să nu te desparți de cei dragi, dar noi, creștinii, credem că ei nu trec în neființă, ci într-o altă viață. Nu-i uităm niciodată pe cei plecați, căci în primul rând îi pomenim în rugăciuni. Dacă, atunci când erau lângă noi, ne rugam pentru un lucru sau altul din viața lor, după adormirea lor, ne rugăm, acasă sau la slujbele Bisericii, pentru iertarea păcatelor lor, pentru așezarea lor cu drepții, pentru deplina lor comuniune cu Dumnezeu. Și acest lucru se va întâmpla atâta vreme cât vom avea suflare de viață în noi, până când ne vom alătura, la rândul nostru, celor plecați deja în veșnicie. Aceasta ne dă nădejde, ne dă mângâiere.

În schimb, **crearea unor playbackuri digitale este total insuficient pentru greul pe care oamenii îl încearcă în fața morții celor dragi.** Aceste aplicații sau acești roboți nu fac decât să hrănească o minciună, ne alterează simțul realității (ajungând ca un fel de drog) sau pur și simplu ne împietresc și mai mult în suferință, distrăgându-ne de la răspunsul adevărat pe care trebuie să-l căutăm în fața morții. Lipsa de răspunsuri din societatea secularistă împinge știința spre încercări fanteziste și afirmații cu adevărat neștiințifice.

Moartea, diavolul, păcatele noastre, toate acestea sunt amenințări reale, sunt realități înfricoșătoare care ne bântuie viețile și pentru care trebuie să căutăm o soluție. Iar Mântuitorul a venit în lume tocmai pentru a birui în numele nostru și pentru noi aceste cumplite amenințări. El este singurul din toată istoria omenirii care a făcut acest lucru. Și tocmai de aceea credem în El și trebuie să fim gata să ne dăm viața pentru El. Pentru că a răspuns prin moartea Sa la provocarea morții din viețile noastre. Învățătura sa reprezintă de fapt împărtășirea cu noi a bucuriei că a înfrânt în numele nostru și pentru noi, moartea, pe diavol și păcatul.

Moartea este amarul fruct al faptului că am întors spatele lui Dumnezeu. Azi această amenințare este tot mai reală pentru întreaga lume, prin boli și războaie. Iar soluția la această problemă fundamentală a omului este a ne întoarce cu fața către Dânsul, atât în mod individual, cât și ca națiuni. A-L chema în viețile noastre ca singurul Învingător al morții.

Răspunzând saducheilor, care erau seculariștii acelor timpuri, cei care negau viața de după moarte, Mântuitorul le-a zis: *„Vă rătăciți neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu... Iar despre învierea morților, au n-ați citit ce vi s-a spus vouă de Dumnezeu, zicând: «Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov»? **Nu este Dumnezeul morților, ci al viilor**.*" Cu siguranță că există viitor după marginea gropii, cu siguranță că există viață veșnică, însă nu este decât o cale de a ajunge acolo: a crede în Cel care a omorât moartea.

Smerita cugetare

Ava Dorotei ne vorbește în cuvinte minunate despre smerenie, începând descrierea cu cele opuse, adică prezentându-ne formele mândriei. *„**Sunt două smerenii, precum și două mândrii**. Cea dintâi mândrie este când cineva disprețuiește pe fratele, când îl socotește ca nefiind nimic și pe sine ca fiind mai presus de el. Acesta de nu se va trezi repede și de nu se va sârgui să scape de ea, vine pe încetul și la a doua mândrie, prin care se mândrește și împotriva lui Dumnezeu, și-și pune pe seama sa isprăvile săvârșite, nu pe seama lui Dumnezeu.".*

Ne spune Ava Dorotei că cel smerit nu poate să explice de ce zice despre el că-i păcătos, din moment ce împlinește poruncile și face dovada virtuților. El spune despre sine doar atât: așa sunt eu, păcătos. Aceasta fiindcă *„din lucrarea poruncilor se naște **o deprindere a smereniei**, care nu poate fi tâlmăcită prin cuvinte.".*

Ni se mai precizează că este vorba despre *un lucru mare și dumnezeiesc*, cuprinzător al tuturor virtuților, iar cel smerit se socotește mai jos decât toți, fiind un permanent rugător și punându-și toate izbânzile sale pe seama lui Dumnezeu. Dar... **smerenia fiind dumnezeiască rămâne totuși de neînțeles**.

De ce este nevoie și de ostenelile trupului pentru câștigarea smereniei? Pentru că și trupul trebuie smerit prin osteneli și prin hrană puțină, spre a-și pierde iubirea de plăcere. În felul acesta și trupul este participant împreună cu sufletul la dobândirea mult doritei smerenii, iar Harul întregește lucrarea.

P.N.

„Jertfa este atunci când sufletul poruncește trupului să moară pentru valori mai mari decât viața" **(Sf. Nectarie)**

Sfântul Nectarie
-Filmul „Omul lui Dumnezeu"-

Pentru cei care nu au citit viața Sfântului Nectarie, dar și pentru cei care cunosc viața lui, filmul ***Omul lui Dumnezeu*** poate fi, așa cum spunea Părintele Rafail Noica despre filmul *Ostrov*, „o predică modernă cu mijloace cinematografice". Filmul a fost realizat în anul 2020, în plină pandemie, în colaborare cu Mănăstirea Vatoped din Athos și a fost gândit ca un omagiu adus Sfântului la 100 de ani de la mutarea sa la viața veșnică. În 3 decembrie 2020 a fost lansat în cinematografele americane, având un succes extraordinar, situându-se pe locul cinci în topul filmelor americane cu cele mai mari încasări.

Omul lui Dumnezeu a încolțit în inima scenaristei și regizoarei de origine sârbă Yellena Popovič în urmă cu doisprezece ani, după cum însăși mărturisește. În 2012, după participarea la Sfânta Liturghie într-o mănăstire din Belgrad, Yellena cumpără o carte cu viața Sfântului Nectarie. Rămâne foarte impresionată. De asemenea, aude despre Sf. Nectarie în Arizona, de la Părintele Efrem Filotheitul. Apoi pur și simplu i-a venit gândul puternic că trebuie să facă un film.

În 2013 ajunge pentru prima dată în Eghina cu schița unui scenariu, pentru a lua binecuvântarea Sfântului. A așezat schița pe mormânt și l-a rugat să o ajute, dacă este voia lui, să realizeze filmul „spre slava lui Dumnezeu și pentru mântuire". Au urmat 15 scenarii pe care le-a tot rescris, deoarece responsabilitatea față de Sf. Nectarie era foarte mare și voia să fie sigură că ceea ce avea în inimă era și voia lui Dumnezeu. Cei doritori de a cunoaște mai multe despre Yellena Popovič pot vedea interviul în *Secvențe Trinitas*.

Toți actorii care au jucat în acest film au fost foarte marcați de personalitatea duhovnicească a Sfântului Nectarie. Cei care nu au mers până atunci la Biserică, au ajuns să facă acest lucru și chiar să devină cu adevărat credincioși.

Alegerea actorului pentru rolul principal a fost „ca un ajutor divin". Ținând cont de recomandările Părintelui Efrem Filotheitul, dar și de ale Părintelui Efrem Vatopedinul, Yellena a căutat un actor credincios, pe care l-a găsit în persoana lui Aris Servetalis, grec de origine. Merită văzut și interviul cu el, tot în *Secvențe Trinitas*. Extraordinară este mărturisirea lui despre responsabilitatea cu care a abordat rolul, deși atunci când a fost cooptat pentru acest film, nu știa ce rol va primi.

Sunt scene în acest film de o intensitate tulburătoare, și nu sunt puține. Actorul Aris Servetalis spune că cea mai grea scenă pentru el a fost aceea când a trebuit să se roage în fața icoanei Maicii Domnului **Hrisoleontissa**, icoana preferată a Sfântului Nectarie.

Dacă ar fi să mă gândesc ce virtuți ale Sfântului Nectarie sunt scoase cel mai bine în evidență în acest film, cred că ar trebui să spun credința, smerenia și dragostea. Credința este baza, fără doar și poate. Ea este ca un leit-motiv al filmului. Printre primele scene este aceea în care Mitropolitul Nectarie îi cere ucenicului său egiptean, Mina, să aibă credință, iar acesta îi spune că e greu să aibă credință cu atâta sărăcie și nedreptate, dar dacă totuși are o fărâmă , aceasta se datorează lui. Am mai putea aminti și discuția dintre Sf. Nectarie-director la Seminarul Rozarios - și președintele Con-siliului de administrație. „Mister president" este un nume generic și-l reprezintă pe omul „politic corect". Între acesta și Părintele Nectarie au loc mai multe discuții aprinse, dar foarte sugestivă este aceea în care președintele, copleșit de bunătatea, răbdarea și blândețea Sfântului, recunoaște credința lui puternică, spunându-i că nu are fire omenească. Și tot despre credință – spre finalul filmului, Kostas, ucenicul credincios al Sf. Nectarie, îi spune: *Părinte, dacă-mi făceau mie, ce v-au făcut, nici n-aș mai călca în biserică; **mă uimește credința dumneavoastră**!* Iar Sfântul îi răspunde: ***Vai mie, dacă credința mea ține de oameni!***

Filmul poate inspira oamenii vremurilor de acum, credincioși sau mai puțin credincioși, și le poate da curaj să înfrunte momentele grele ale vieții, le arată cât de importantă este credința în lupta cu patimile, că această luptă este fără de sfârșit, dar pacea pe care o dă Dumnezeu, după un anumit timp, nu este din lumea aceasta, dar și că Împărăția Cerurilor se ia cu asalt, și cei ce se silesc pun mâna pe ea, potrivit cuvintelor Mântuitorului.

Unde este lumina nu încape întunericul, și cine urcă muntele suferinței *„știe că la sfârșitul ascensiunii sale nu va găsi un Cer searbăd, pustiu, pierdut în împărăția vântului și a norilor și că în privirea lui se adună tot focul dimineții, zarea albă, florile și păsările, o mare de lumină cu fâlfâiri de îngeri"*. (Ernest Bernea).

Am putea da foarte multe exemple de scene memorabile din acest film, dar dorința noastră nu este aceea de a prezenta filmul, ci de a invita la vizionarea lui. O operă artistică de valoare, fie ea și cinematografică, rămâne una deschisă interpretărilor, și cu cât sunt mai multe interpretări, cu atât ea este mai valoroasă. De aceea rămâne să vizionați filmul și să vă bucurați, fiecare în parte, de ceea ce veți descoperi în acest film.

M.T.

Sfânta Scriptură
în viața primilor creștini (2)

Dr. Mary Ford,
Seminarul Ortodox Sf Tihon, SUA

Primii creștini nu doar citeau Sfânta Scriptură sau o foloseau în slujbe, ca rugăciune, ci o studiau la modul serios. Comentariile la versetele evanghelice apar din secolul II-III, cu Sf. Ipolit al Romei și Origen. După libertatea dată de Sf. Constantin cel Mare credinței creștine, exegezele scripturistice înfloresc în secolele IV-V și sunt nenumărați Sfinți Părinți care îi roagă insistent pe credincioși să citească zilnic Biblia, fiind ei înșiși exemple în acest sens.

De exemplu, Sf. Ioan Gură de Aur cerea păstoriților săi din Constantinopol, cu excepția celor foarte săraci să aibă măcar o copie a celor patru Evanghelii. Vorbim de secolul V, când cărțile erau foarte scumpe, dar un minim – adică Sfintele Evanghelii se cerea ca tot omul de condiție medie să-l aibă!!! Sf. Ioan le recomanda să citească din Scriptură seara, iar cei săraci să vină la biserică pentru a asculta cuvântul sfânt. Sfântul spunea: ***Cauza tuturor relelor este necunoașterea Sfintei Scripturi***.

În Apus, Fer. Ieronim îndeamnă în același fel pe toți credincioșii, inclusiv pe femei, să citească regulat Biblia. ***A nu cunoaște Scriptura,*** spunea acesta, ***înseamnă a nu-L cunoaște pe Hristos***.

Nu doar cei din Imperiu puteau și trebuiau să aibă acces la cuvântul lui Dumnezeu. În secolul al VI-lea, în îndepărtata și încă păgâna Galie (căci fusese mult timp sub invazia migratorilor), Sf. Cezar de Arles le cerea credincioșilor (iar aceștia erau în majoritate simpli țărani!) să aibă în casă o copie a Evangheliilor și să le citească, mai ales iarna, când nu erau atâtea munci de făcut.

Ne putem întreba cum înțelegeau acești oameni simpli Scriptura? În primul rând pentru că li se explica în mod constant după slujbe și apoi, pentru că existau scrieri în acest fel, chiar dicționare biblice la îndemâna celor care doreau să le cerceteze. Primul tratat de hermeneutică, adică despre cum trebuie să se interpreteze Sfânta Scriptură, a apărut în jurul anului 400, în limba greacă și curând după aceea a fost tradus în latină, deci ambele părți ale Imperiului puteau să citească.

Oamenii din primele cinci secole creștine erau interesați să citească, să afle, li se dezvolta această înclinație, erau îndemnați și rugați în predici să o facă, li se spunea mereu cât de important este pentru fiecare creștin să cunoască Scriptura.

Școlile creștine, chiar și cele care existau cu greu din cauza persecuțiilor din primele trei veacuri, aveau în programa lor ca materie obligatorie Studiul Scripturii, iar rostul acesteia era în primul rând nu unul de cunoaștere, ci de trăire, căci creștinii de atunci credeau că hrănindu-se din cuvintele sfinte, elevii acelor școli vor putea ajunge să trăiască viața în Hristos cu adevărat.

Manuscris al Noului Testament în greacă, sec. al II-lea

De ce avem nevoie să citim și să recitim mereu Sfânta Scriptură?

Origen spunea: *Vino zilnic la izvoarele Scripturii, la apele Duhului, și umple-ți vasul și du-l acasă precum a făcut odinioară Rebeca.* Așadar, chiar de vii zilnic la fântână, tot plină îți va fi găleata. Iar Sf. Ioan Gură de Aur zicea că, indiferent cât de mult vom citi și reciti și chiar dacă avem impresia că deja știm pildele, niciodată Scriptura nu-și va epuiza bogăția de înțelesuri. Cu cât sapi mai adânc, cu atât vei afla cugetări dumnezeiești mai profunde, căci cuvântul lui Dumnezeu nu are sfârșit. Dacă Înțeleptul zicea că nu este nimic nou sub soare, ei bine, **de la Hristos încoace, cuvântul Scripturii este mereu nou sub soare**!

Ca profesoară de Noul Testament, și în special ca cercetător al Evangheliei Sf. Ap. Ioan, **pot da mărturie că în cei 25 de ani de când predau aceasta, nu a fost dată în care să nu descopăr câte ceva nou ca înțeles și în fiecare an generații diferite de studenții au venit cu întrebări diferite legate de același verset, iar la multe dintre ele nu mă gândisem până atunci.**

O viață de mângâiere a semenilor
Starețа Teosemni

Fericita stareță Teosemni, numită în lume Anastasia Dimtsa, s-a născut în Larisa, în 1938, din părinți cuvioși, fiind al treilea copil al familiei. La vârsta de 4 ani și-a pierdut tatăl, iar grija familiei a rămas în mâinile mamei sale. Încă de mică, Anastasia a nutrit o dragoste caldă pentru Hristos și pentru Biserică, mergând la slujbe și la privegherile de noapte cu un zel neobișnuit vârstei ei. De asemenea, participa cu mare entuziasm la activitățile pentru tineret din cadrul bisericii, mărturisindu-și public înclinația pentru slujirea misionară ce a urmat.

A studiat la școala de asistente a Crucii Roșii, pe care a absolvit-o cu calificativul „excepțional". Această meserie și-a ales-o pentru că dorea să slujească durerii omenești. A lucrat la diferite spitale din Atena, cu conștiința adâncă a datoriei ei. A refuzat o bursă în străinătate, deoarece se hotărâse să devină monahie. În 1966 a plecat la Mănăstirea Sfântului Ștefan, în Meteora. După mărturisirea celor de acolo, a fost un model de ascultare și de asceză monahală. Greutățile ce se ridicau atunci, la începuturile viețuirii ei monahale, le-a întâmpinat cu înțelepciune, tăcere și smerenie. În anul 1976, stareța Teosemni a venit în Hania, cu alte două surori, unde și-a asumat refacerea din temelie a Mănăstirii Hrisopighi, aflată în ruină pe atunci. S-a nevoit 24 de ani în tăcere, cu o lepădare de sine desăvârșită. Prezența ei duhovnicească și exemplul ei ascetic au mișcat multe suflete, ce s-au dăruit mai apoi Mirelui Hristos, pe care le-a crescut și le-a rânduit în Domnul.

Nevoitoare, iubitoare de osteneală, înțeleaptă, stareța a reclădit din ruine și a întărit duhovnicește Mănăstirea Hrisopighi și Mănăstirea Sfintei Kiriaki. În ultimii ani, căutând un loc mai retras pentru obște, a întemeiat Mănăstirea Schimbării la Față, pe un loc stâncos. Sub stăreția ei, Hrisopighi a devenit o oază duhovnicească pentru regiunea din jur. Stareța era ca o lumină, ca o nădejde, sprijin pentru nenumăratele suflete ostenite, îndurerate, distruse, înșelate, care se abăteau la mănăstire și cereau sfatul și ajutorul ei. Oameni de pretutindeni, de departe, clerici și laici, mici și mari, copii și adulți, găseau odihnă și sprijin în cuvintele sale înțelepte. Toți se încredințau și se odihneau, alături de stareța plină de pace și sfințenie, care avea darul rar întâlnit de a lega viața trezviei și a rugăciunii de activitatea misionară.

La vârsta de 48 de ani **s-a îmbolnăvit foarte grav de cancer și a fost vindecată în mod minunat de cuviosul părinte Porfirie**, cel care a iubit-o și a prețuit-o în mod deosebit. Boala a revenit în ultimii patru ani ai vieții ei. Stareța i-a ținut piept cu mare bărbăție și stăpânire de sine, cu răbdare fără de margini, cu blândețe și cu adâncă pace, împlinindu-și fără ezitare datoriile ei până la ultima suflare. Sfârșitul ei a fost demn de viețile sfinților, așa cum întreaga ei viață a fost plină de cuvioșie. A adormit în Domnul la 31 mai 2000, la vârsta de 62 de ani, după o boală îndelungată și grea. Cei prezenți la slujba înmormântării dau mărturie că au simțit o pace și o bucurie sufletească mai presus de fire lângă trupul neînsuflețit al Maicii Teosimni. Chipul îi rămăsese senin și părea că doarme, cu mâinile moi și calde, așa cum se întâmplă multor nevoitori plăcuți lui Dumnezeu când se săvârșesc.

Învățăturile maicii Teosemni și mărturiile pline de dragoste ale celor care au cunoscut-o completează chipul ei duhovnicesc.

„În comunitatea ortodoxă de la Milano am întâlnit o doamnă, medic, cu doi copii, pe care-i aducea la biserică, precum făcea și cu soțul ei, italian, participând cu toții foarte implicați la slujbă, Mi-a spus că provenea din Hania. Când, în discuție, am întrebat-o cum de este așa de legată de biserică, mi s-a adus în față chipul stareței Teosemni. Acea doamnă mi-a spus: Noi suntem dintre familiile care s-au sălășluit pe terenurile mănăstirii. Stareța a fost cea care ne-a dăruit câte un teren fiecărei familii, și ne-am putut așeza și noi undeva. Stareța a fost mama mea duhovnicească."

*

„De ce să ne deznădăjduim de scăderile noastre? Cu cine ne luptăm? Cine este acesta? Nu are nicio putere! ***De ce nu ne gândim cine ne ajută? Cât ne iubește?*** *Cât de milostiv este? Ce să vă mai zic? Eu mă gândesc și mă emoționez. De multe ori plâng chiar, căci Hristos a coborât pe pământ și S-a răstignit pentru noi, ca să ne izbăvească - în timp ce ar fi putut să ne ardă și să facă un alt pământ și oameni noi! Avea puterea să o facă, dar n-a făcut-o, ci a coborât până la iad, ca să scoată de acolo pe toți oamenii. Așa de mult ne iubește. "*

*

„Trebuie să-i respectăm și să-i cinstim pe ceilalți, fie de greșesc, fie de fac bine. Nu trebuie să-i rănim sau să-i certăm. Să evităm întotdeauna ceva ce l-ar putea mâhni pe celălalt, să nu-l smintim chiar dacă a greșit cu ceva, deoarece dragostea aceasta dorește: ***să-l justificăm și să-l îndreptățim pe celălalt,*** *să-l iubim și să-i luăm toate greșelile asupra noastră."*

I.G.

Lucrarea duhovnicească

Pocăința (2)

-repere de înțelegere-

Arhim. Simeon Kraiopoulos

Spuneam cuiva la ceasul spovedaniei că lui Hristos nu-I este greu să-l facă sfânt. De vreme ce în acest moment trăim, n-am plecat din această lume, Hristos și vrea, și poate să ne facă sfinți, să ne așeze pe această cale. Doar omul este cel care-L împiedică, cel care reacționează, cel care, în final, nu dorește acest lucru.

Vă rog, să ne zdrobim inimile, să ne smerim cugetele, să ne pocăim cu adevărat și să spunem ca Sfântul Petru Damaschinul: *„Și dacă vreau și dacă nu vreau, Doamne, mântuiește-mă!“*. Să spunem înlăuntrul nostru, precum Apostolul Petru, care s-a lepădat de Hristos, iar după aceea a plâns cu amar*: Tu, Doamne, toate le știi, Tu știi că vreau să mă pocăiesc, vreau cu adevărat să Te iubesc, să fiu al Tău!* Acest lucru putem să-l spunem, iar dacă n-o facem, înseamnă că nu-l dorim. Să spunem sincer și cinstit: *„Doamne, vreau să mă mântuiesc! Tu, Doamne, toate le știi, vrei să mă mântuiești, poți să mă mântuiești și să mă sfințești!“*. Să avem această stare înaintea lui Dumnezeu, pentru ca harul Lui să vină înlăuntrul nostru, să ne schimbe. Domnul să ne cerceteze ca un Dumnezeu Care iartă, Care curățește, Care rămâne în noi și ne iubește, Care ne face să ne simțim întru bucuria cea cereasca.

Probleme legate de spovedanie

Unii creștini nu înțeleg nimic, ca și cum nu s-ar fi spovedit niciodată, ca și cum ar fi orbi! Dacă pentru un lucru mărunt, propriul eu se manifestă așa, ce haos este înlăuntrul lor, ce întuneric, ce trufie, ce voie egoistă!

Cineva, în aceste zile, a venit să se mărturisească și aproape nu a spus nimic. Mi-a făcut impresia că spune: *„Nu găsesc nimic să vă spun!“*. De altfel, nu este singurul. Bine, i-am zis, ai fi putut să vii și să spui:

„Părinte, din nefericire, în intervalul acesta, de la ultima spovedanie, nu am fost așa cum mă vrea Hristos. Am fost al meu și am făcut voia mea! Așa cum am luat seama și cât pot eu să înțeleg, de câte ori am deschis gura am spus numai lucruri pe care nu trebuia să le spun, mi-au scăpat cuvinte care nu se cuveneau, iar felul în care am vorbit a fost reprobabil. Am păcătuit și când am vorbit și când am luat o poziție sau alta cu gândul sau cu inima. Am păcătuit, deși n-am avut de gând să o fac! De ce mi-a venit gândul acela?“

Cugetul este adânc, are rădăcini, îl are înlăuntru pe omul cel vechi, voința proprie și nu-L lasă pe Hristos să-l elibereze.

Omul nu se vede pe sine așa și mă tem că spovedania va ajunge acolo unde era înainte cu câțiva ani. Aproape toți creștinii, cu mici excepții, așteaptă ca preotul să le facă o rugăciune de iertare, ca să se împărtășească. Au impresia că sunt în regulă. Însă unii au înțeles că nu sunt în regulă și au luat atitudine. Au început să se îndemne să vină la mărturisire adevărată.

Așadar, când spovedania se face în mod greșit, când nu are rod, când nu creează omului dispoziția de schimbare, când nu reușește să vadă prin intermediul anumitor manifestări păcătoase rădăcina păcatului, spovedania devine o obișnuință. Omul ajunge să spună: *„Să spun mereu aceleași lucruri?“*. Nu pare să aibă interesul să spună mereu același lucru și ajungem să facem doar o rugăciune. Dumnezeu să ne păzească de aceasta! Se întâmplă aceasta pentru că **omul vede prin prisma obișnuinței sale, care este îndumnezeirea propriului eu.** Și dacă eul lui nu are probleme, toate sunt bune. De aceea și mărturisirea a ajuns să fie o înșiruire a problemelor. Dacă sufletul nostru are probleme, se chinuiește săracul.

Dacă privești problema altfel, adică așa cum o vede Dumnezeu, te întrebi: *„De vreme ce sunt creștin, trebuia ca înlăuntrul meu să viețuiască Hristos. Dacă Hristos Se sălășluia în mine, trebuia să iubesc ca El, să mă smeresc asemenea Lui, să mă rog ca El, să grăiesc, să mă port, să mă jertfesc precum Hristos!“*. Să afli în viața ta ceva care să se asemene cu viața lui Hristos și apoi să vezi dacă vei mai spune*: „Nu am nimic să mărturisesc, nu simt nimic!“* sau *„Ce să spun!?“*

Frații mei, dezamăgiți de noi înșine, să spunem: *„Dumnezeul meu, am păcate până peste cap! Pare că mă îngrijesc de mine, dar nu am făcut nimic bun!“*. Dezamăgiți și sătui de noi înșine, să ne încredințăm lui Hristos la modul absolut. Abia atunci Dumnezeu ne va lumina să vedem, să simțim păcatele noastre și ne va ierta, ne va curăți. *(va urma)*

”

Hrănitoare fecioarelor, Preasfântă Fecioară,
Înălțime neajunsă de gândurile omenești,
Lauda veșnică a sufletelor credincioșilor,
Ești temeiul Psalmilor,
Dumnezeiască, melodioasă cântare a celor care laudă,
Frumoasă cămară de nuntă a Lui Dumnezeu, Cuvântul Cel Viu.

Sfântul Nectarie, poetul

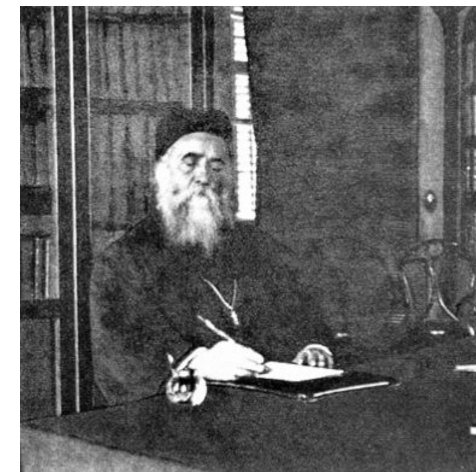
Achilléas G. Chaldeákis

Cea mai mare parte a operei imnografice a Sfântului Nectarie nu sunt simple compoziții literare, ci „murmurul” sfintelor sentimente ale unui suflet prin excelență religios care trăiește, se roagă, predică și învață, folosindu-se de arta versificației, însuflețit de un adânc simțământ poetic.

Scrierile imnografice ale Sfântului Nectarie constituie adevărate „strigăte către cer” ale unui ierarh care, **prin vers, încearcă să îndrepte gândurile fiilor săi duhovnicești spre o înțelegere cât mai firească și fără piedici a textelor sfinte ale slujbelor din cult.** Nu este întâmplător faptul că destinatarul final al imnurilor compuse de el sunt fie credincioșii care umpleau bisericile Atenei, acolo unde slujea sfântul, fie elevii de la Seminarul Teologic Rizárion, dar, în primul rând, monahiile nou-înființatei mănăstiri din Eghina. Stabilind o ierarhie a mărturiilor pe care le avem la dispoziție, succint, vom remarca trei obiective pe care le-a urmărit sfântul prin creațiile sale imnografice.

Primul dintre aceste obiective este de **a ajuta din punct de vedere duhovnicesc pe cititorii săi**. Simțea o bucurie duhovnicească adâncă știind că textele sale ajută la ridicarea duhovnicească a credincioșilor. Scrie în lucrarea sa Theotokárion: *„Simt o bucurie, nu doar atunci când scriu, ci doar gândindu-mă că suflete însetate de Dumnezeu își vor găsi bucuria duhovnicească citind imnurile acestea pe care Doamna de Dumnezeu Născătoare m-a învrednicit să le scriu. Vă îndemn să psalmodiați o cântare de laudă către Născătoarea de Dumnezeu, și să vă rugați să mă învrednicească să mai pot scrie alte asemenea imnuri”.*

Cel de-al doilea motiv pentru care Sfântul Nectarie a scris aceste imnuri a fost **de a mișca și umple de bucurie inimile fiilor și fiicelor sale duhovnicești, și, în paralel, de a zgudui sufletele adormite în norul neștiinței și al indiferenței,** ce sufereau duhovnicește, încercând să le trezească și – prin intermediul imnurilor sale – să le îndemne pe acestea la rugăciune și rugăminți fierbinți pentru a primi ajutor dumnezeiesc.

În acest sens, redăm un fragment dintr-o scrisoare către monahia Xenia: *„Am primit scrisoarea ta și m-am bucurat pentru pacea și bucuria din sufletele voastre și pentru că sunteți bine cu sănătatea. Doar starea bunei Eufimia m-a întristat. Transmiteți-i că aș vrea să-și silească inima să simtă bucurie și să cânte imnuri către Doamna de Dumnezeu-Născătoare, ca să se bucure sufletul ei. Când sunteți întristate, mereu să înălțați rugăciune și să cântați Maicii Domnului și aceasta vă va mângâia. Siliți-vă inima voastră cântând Lui Dumnezeu și lăudând pe Doamna de Dumnezeu-Născătoare. Toate să vă bucurați, pentru ca tristețea să nu-și afle loc în inimile voastre”.*

Cel de-al treilea obiectiv pe care Sfântul Nectarie l-a urmărit prin imnurile sale a fost acela **de a-i îndemna la o participare conștientă la sfintele slujbe** pe toți care treceau pragul bisericii de la Seminarul Teologic Rizárion. În perioada în care a fost director la această școală teologică din Atena, după terminarea Dumnezeieștii Liturghii, le mulțumea elevilor pentru că *„au cântat frumos la slujbă, lucru care i-a plăcut foarte mult”*. În sensul participării conștiente la dumnezeieștile slujbe, sfântul le scria maicilor din Eghina, îndemnându-le ca rugăciunea pe care o fac să fie din adâncul inimii, și nu de formă, doar pentru a-și face canonul. Spune sfântul: *„Citiți cu atenție, astfel încât cuvintele pe care le citiți să răsune în inimile voastre. Nu vă rugați doar de formă, ci din inimă. Fiindcă sufletul nostru se umple de duh sfânt atunci când dăm slavă Lui Dumnezeu din toată inima, nu atunci când zicem cuvinte fără noimă doar ca să ne facem canonul.”.*

Ca o concluzie a celor spuse mai sus, elocventă în acest sens este însemnarea pe care însuși sfântul făcut-o în prologul Triadikonului, și care, credem, ne arată măsura dragostei sale pentru imnografie: *„Am scris aceste imnuri, îndemnat fiind de datoria de a-i aduce slavă Lui Dumnezeu și din dorința adâncă de a-L lăuda în imnuri. A compune imnuri sfinte este pentru mine bucurie și preocupare duhovnicească prin care mi-am hrănit sentimentele mele religioase adânci. Prin aceste imnuri mi-am arătat admirația față de lucrările minunate pe care Dumnezeu-Creatorul le-a săvârșit, și am lăudat înțelepciunea, bunătatea și atotputerea Lui”.*